

UPDATE GASWINNING HARDENBERG

Presentatie Plaatselijkbelangen Hardenberg

28 augustus 2023

Simon Vroemen

&

Frank Terhorst

NAM directielid Onshore

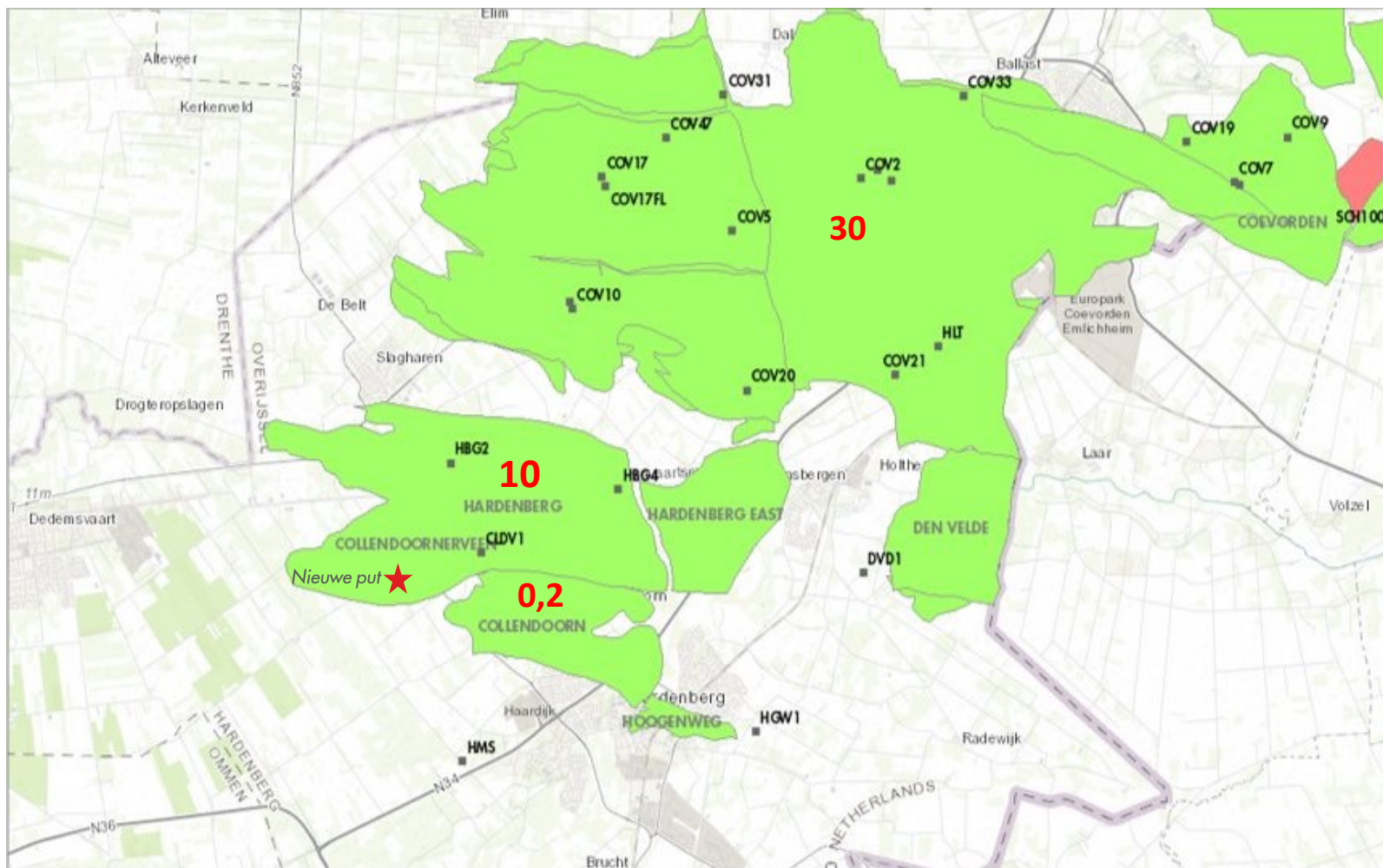
NAM Communicatie

AGENDA

- Voorstel rondje
- Presentatie NAM over voornemen voor nieuwe boring → Simon Vroemen
- Vraag en antwoord
- Hoe verder met communicatie naar direct omwonenden en omgeving?
- W.v.t.t.k
- Vervolgafpraak

- *Aardbevingsrisico vrijwel afwezig*
- *We willen dat de directe omgeving meeprofiteert ('nieuwe mijnbouw')*

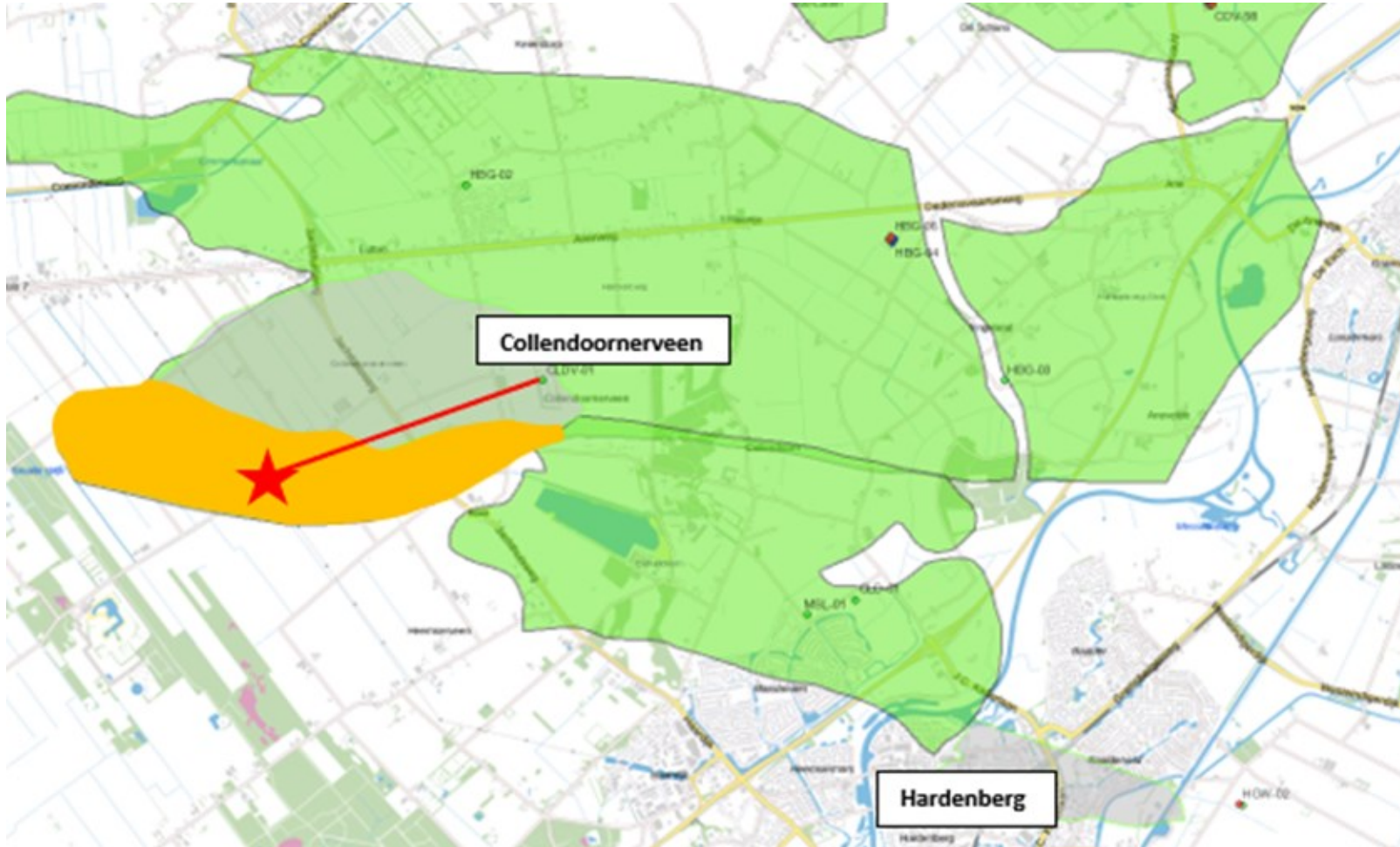
AL MEER DAN 70 JAAR GASWINNING ONDER **GEMEENTE HARDENBERG**

Gaswinning uit 3 velden:

- 30 miljard m³ uit Coevordenveld – start 1951 (!) – winningsplan geactualiseerd 2017 en geldig tot 2033.
- 10 miljard m³ uit Hardenbergveld – start 1974– winningsplan geactualiseerd 2017 en geldig tot 2031.
- 0,2 miljard m³ uit Collendoornveld – winningsplan recent geactualiseerd, nu geldig tot 2030 en weer in productie genomen.
- *Nog nooit een aardbeving door gaswinning geregistreerd.*

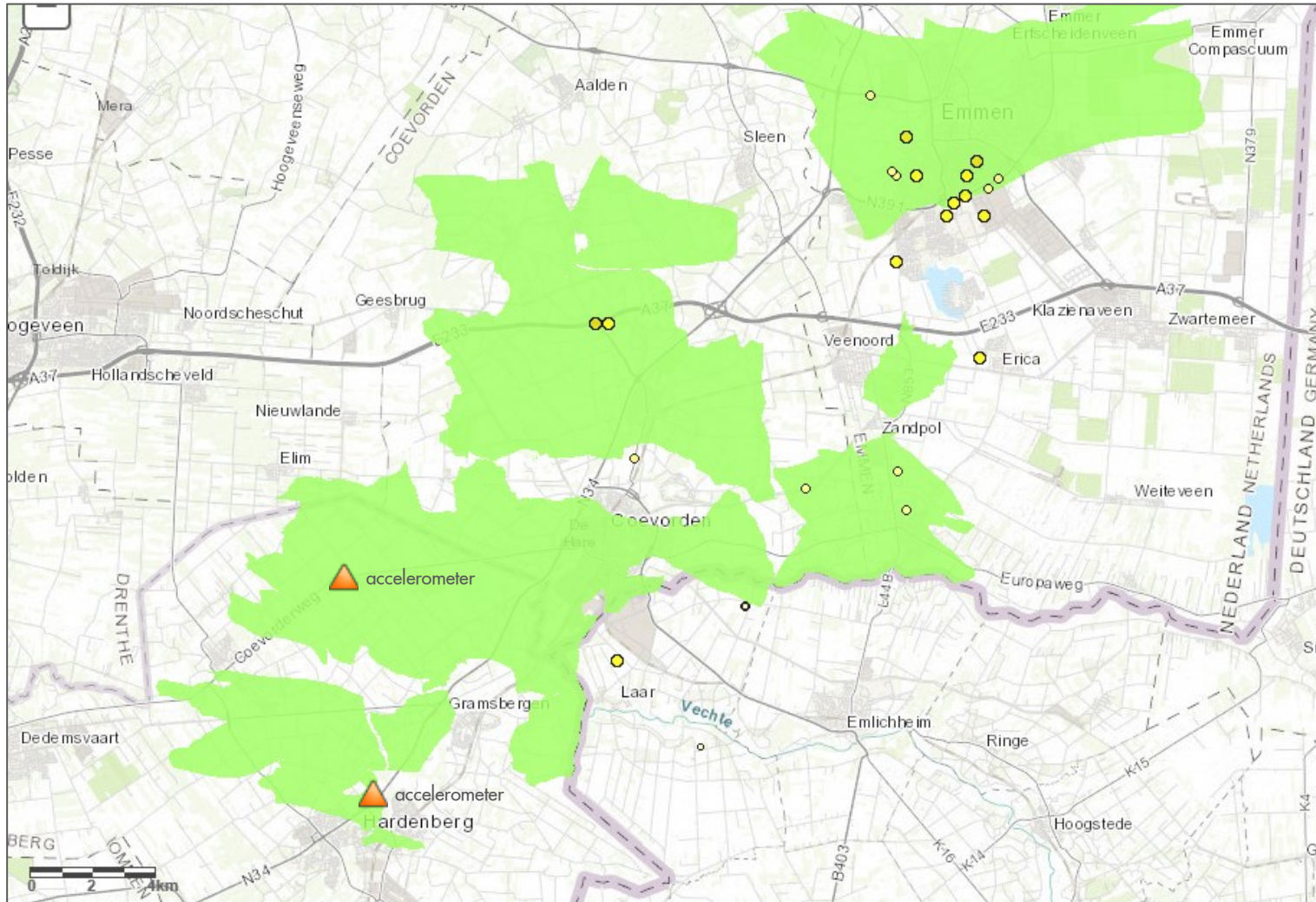
NIEUWE BORING VAN BESTAANDE LOCATIE CLDV

Plannen nieuwe boring

- We willen schuin boren vanaf bestaande locatie CLDV-01 naar een diepte van ca. 3000 meter.
- In potentie 800 miljoen m³ gas (~25 jaar gas voor alle huishoudens in de gemeente), echter put kan droog zijn.
- Moeten WABO aanvragen en Winningsplan Hardenberg aanpassen (locatie CLDV-01 niet in huidige plan en de totale productievolume te laag).
- Vergunningen 12 juli aanvragen bij EZK. Indien instemming planning boring in 2^e helft 2024.
- Enige impact rond de locatie tijdens boring (boortoren/geluid) daarna nauwelijks impact (plaatsen Kiss skid).

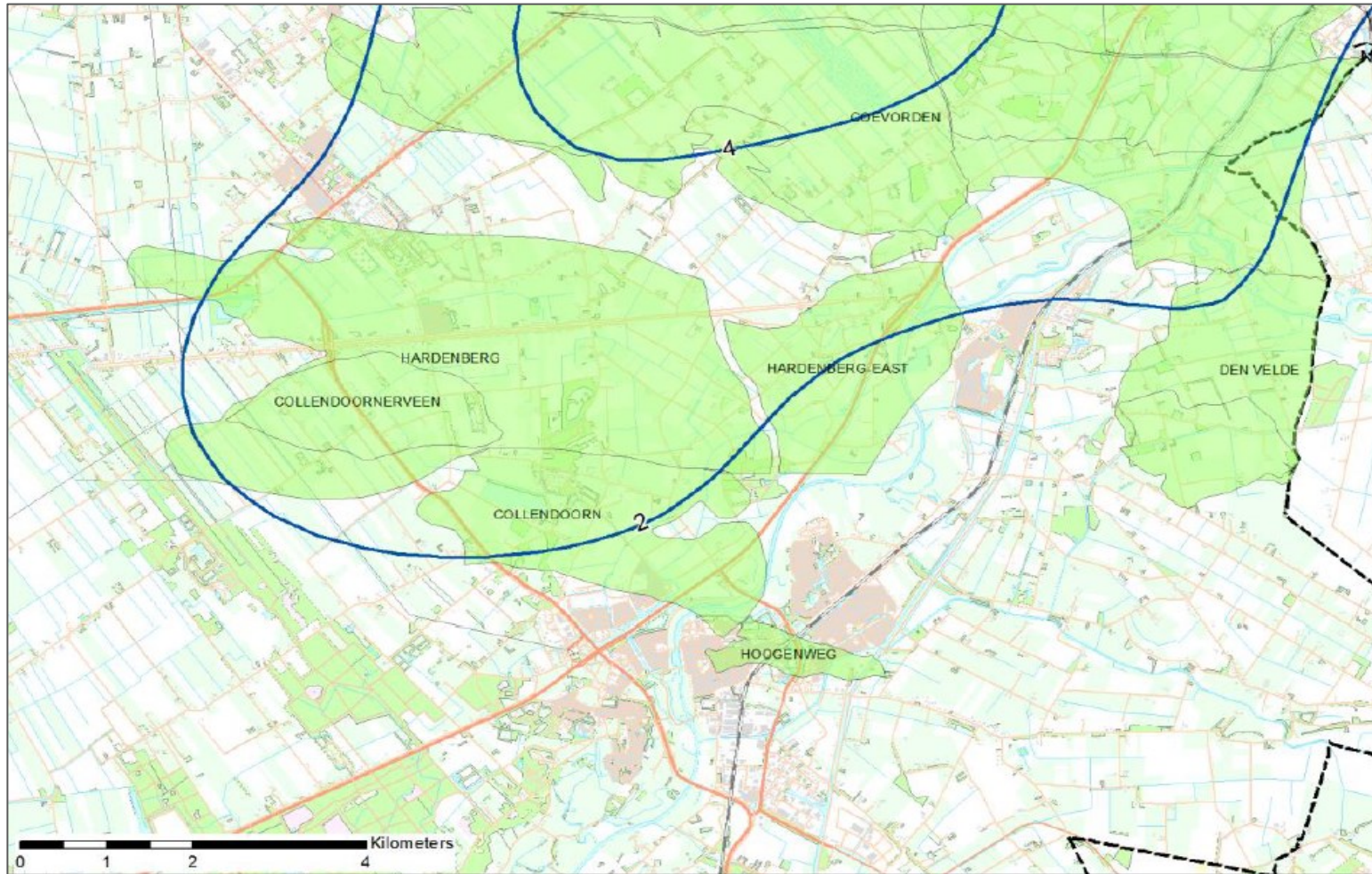
NIEUWE BORING EFFECTEN IN KAARTGEBRACHT

Laag aardbevingsrisico

- Geen bevingen gemeten in gasvelden rondom Hardenberg (terwijl meerdere blokken de hele drukdaling al doorlopen hebben)
- Risico aardbeving in laagste categorie (cat. I). Nauwelijks kans op bevingen.
- Negatieve gevolgen natuur en milieu worden niet verwacht.
- Bodemtrillingen en gevolgschade aan gebouwen worden niet verwacht.
- Indien men toch schade denkt te hebben → dan melden bij onafhankelijke commissie mijnbouwschade.

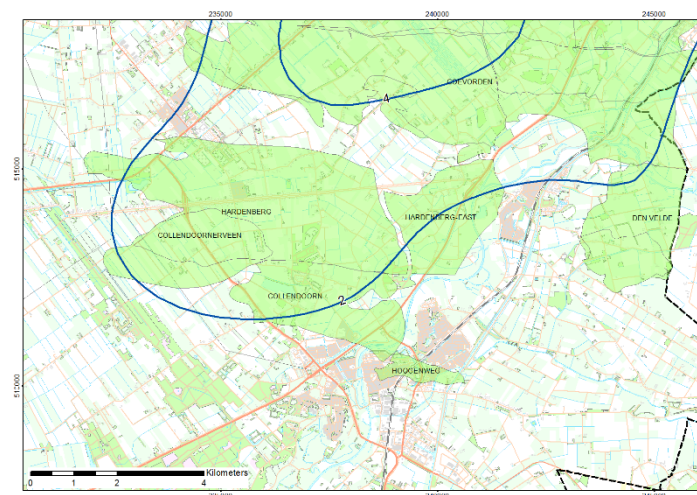
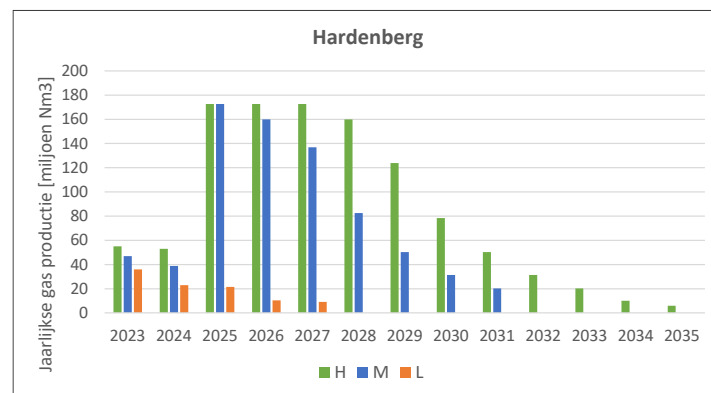
NIEUWE BORING EFFECTEN IN KAARTGEBRACHT

Nauwelijks extra bodemdaling

- Huidige winningsplan: Verwachte bodemdaling ca. 2-4 cm boven gasveld Hardenberg.
- Bij maximale extra productie valt daling binnen onzekerheidsmarge van 2 cm.
- Schade door bodemdaling wordt niet verwacht (zeer onwaarschijnlijk).
- Landmeetkundige technieken die voor de metingen gebruikt worden zijn waterpassen en InSAR (satelliet).

WAT VERANDERT ER T.O.V. HUIDIGE WINNINGSPLAN?

Productietijd (+4 jaar)

- ❑ Sinds 1975 wordt geproduceerd uit het gasveld.
- ❑ In het vigerend winningsplan is de einddatum 2031.
- ❑ Als de **nieuwe boring** succesvol is, kan de einddatum later zijn: waarschijnlijk **2035**.

Productievolume (+7%)

- ❑ Tot eind 2022 is 9346 miljoen Nm³ geproduceerd.
- ❑ Nog te verwachten productie: 100 – 1106 miljoen Nm³, afhankelijk van de nieuwe boring.
- ❑ Vergunde productievolume is 9773 miljoen Nm³.
- ❑ Maximaal te winnen gasvolume is 10452 mln Nm³ (**+679 mln Nm³, dus 7% meer**).

Verwachte bodemdaling (binnen marges)

- ❑ Vigerend winningsplan toont een verwachte totale (door productie uit Hardenberg en omliggende velden) bodemdaling van 2 tot 4 cm boven gasveld Hardenberg.
- ❑ De nog te verwachten bodemdaling als gevolg van max. 7% extra productie valt binnen de onzekerheidsmarges van 2 cm van het vigerend winningsplan.

Communicatie NAM plannen **nieuwe boring (1)**

- In gesprek gaan, informeren en meenemen van omgeving van groot belang → in afstemming met gemeente Hardenberg.
  - Dialoog met Gemeenteraad Hardenberg → voorbereiding, afspraken hoe burgers te betrekken gedaan op 11 juli.
  - Dialoog met inwoners Hardenberg (via persbericht en website) → gedaan op 11 juli.
  - Ook overige stakeholders als EZK, SodM, Provincie, Waterschap, LTO etc. zijn ook op 11 juli geïnformeerd.
  - Dialoog met de PB's omgeving Collendoornerveen + afspraak voor overleg en verdere communicatie → vanavond.
- In eerste instantie informatie over voornemen; later in proces bijeenkomsten, informatiesessies, advertenties, informatie-truck etc.
- Inzet is om net als in Ternaard en Schoonebeek een omgevingsproces op te zetten om met verschillende partijen te spreken over vergunningen en de mogelijke zorgen die er leven.
- Ook hier is de NAM insteek om de **directe omgeving** te laten meeprofiteren van mogelijk extra productie (vroeger gingen de baten naar de mijnbouwonderneming en de centrale overheid / 'Den Haag')

Communicatie NAM plannen **nieuwe boring (2)**

- Graag jullie visie op en ideeën over communicatie in de komende tijd.
  - Wat denken jullie dat nodig is voor direct omwonenden van de locatie?
  - Wat moeten we doen voor de andere bewoners in de omgeving?
  - Hoe houden we contact en wat doen we met vragen die bij jullie binnen komen?
  - Hoe willen we verder gaan met dit overleg?
  - Etc.

NAM

Omgevingsproces voorbeeld opzet

Pijlers van het Gebiedsproces

Pijler	Vergunningen	Ontzorgen	Bijdragen
Facilitatie	EZK Gemeentes	EZK / NAM / ???	??? / Lokale Overheden
Deelnemers	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokale/regionale overheden ▪ Belanghebbenden (individueel, groep, organisaties, etc) ▪ Wettelijke adviseurs (SodM, waterschap, prov, gemeente, etc) ▪ NAM 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bewoners ▪ Lokale/regionale overheden ▪ Belangenorganisaties (bv LTO) ▪ Bedrijfsleven ▪ etc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bewoners ▪ Overheden ▪ Belangenorganisaties ▪ Bedrijfsleven ▪ Onderwijsinstellingen ▪ NAM
Methode	Vergunningsprocedures: informatievoorziening, consultatie, aanvraag, inspraak, advisering en besluitvorming, bezwaar/beroep	“Ronde tafelsessies” Duidelijke agendering met mogelijke thema's: zorgen, bodembeweging, toezicht, vergunningen informatievoorziening	“Inventarisatie sessies” Duidelijke agendering met mogelijke themas: versterken economie, energietransitie, leefbaarheid etc.
Resultaat	Besluitvorming Vergunningen <i>Informatievoorziening:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ EZK Website / Nieuwsbrieven ▪ Informatiebijeenkomsten 	Afsprakenkader <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitvoeringsafspraken ▪ Monitoring & Communicatie ▪ Klankbordgroep 	Investeringsagenda <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitvoeringsagenda ▪ Afspraken rollen en structuur ▪ Concrete projecten & doelen